Kroniek van een parochie

Eerste katholieke kerk te Oranjestad kwarteeuw geleden ingezegend

Deputatie van Sabaneta verzoekt de bisschop inwijdingsplechtigheid ondanks regen niet uit te stellen

San Nicolas. — Dat de Kerk van Santa Teresita te San Nicolaas, Aruba, van bouwlustige Pastoors profiteert en geprofiteerd heeft moge blijken uit het volgende. In Mei van dit jaar, dus tijdens het pastoraat van de tegenwoordige Pastoor, p. I. de Haas, werd begonnen met de bouw van een gloednieuw priesterkoor, dat reeds zijn voltooiing nadert. Dit presbyterium is een stuk nieuwbouw van de stenen kerk, die tot stand kwam in 1935, toen Pastoor Exler te San Nicolaas resideerde. En deze stenen kerk gebouwd op dezelfde plaats waar Pastoor Hendriks een houten kerk neerzette, welke werd ingewijd op 24 November 1929, dit jaar dus een kwarteeuw geleden.

Pastoor Franciscus Hendriks, die, als Pastoor van Savoneta en San Nicolas op zestig-jarige leeftijd, begon met de bouw van de nu verdwenen eerste kerk van laatstgenoemde parochie.

Dit „zilver" is een aanleiding de voorbereidingen voor het katholiek-kerkelijk leven te San Nicolaas uit de nog geenszins vergeelde archieven op te diepen. Het zij een bescheiden poging om een welverdiende hulde te brengen aan de pionier van de Santa Teresita parochie, thans de grootste parochie van het Apostolisch Vicariaat van de Nederlandse Antillen.

Geen uitbreiding, maar nieuwbouw

In Juni 1926 kreeg Sabaneta een nieuwe Pastoor in de persoon van Pastoor Hendriks. De toenmalige Apostolisch Vicaris Mgr. M. Vuylsteke schreef al spoedig aan de nieuwe herder over zijn plannen om de kerk van Sabaneta uit te breiden. Wilde men aan het groeiend aantal parochianen van Sabaneta voldoende plaats kunnen bieden, dan was een vergroting van de kerk dringend nodig. Hoewel nog slechts kort te Sabaneta woonachtig, had Pastoor Hendriks reeds zoveel idee van zijn parochie, dat hij de Bisschop een uitbreiding van de kerk durfde afraden. Een ruimere kerk te Sabaneta zou geen oplossing zijn voor de ver weg wonende parochianen op Seru Blancu en te San Nicolas. De enig juiste oplossing zou zijn de stichting van een nieuwe kerk te San Nicolas zelf. Monseigneur zag de redelijkheid van Pastoor Hendriks' suggestie in en gaf de Pastoor van Sabaneta de opdracht de nodige stappen te zetten om tot de bouw van een nieuwe kerk te San Nicolas te kunnen geraken.

Dicht bij Lago concession

Onmiddellijk ging deze 60-jarige Priester aan het werk. De Heer Francisco Bislick had van het Gouvernement een terrein ter grootte van twee bunders in huur. Hij werd bereid gevonden tegen een geldelijke vergoeding van zijn huurcontract af te zien. Het Gouvernement verkocht daarop het stuk grond aan de Pastoor. De ligging van dit terrein was in zoverre gunstig, dat men een kerk kon bouwen, die zo dicht mogelijk bij de Lago concession stond. Dat was het uitdrukkelijk verlangen van Mgr. Vuylsteke, en deze nam hiervoor het nadeel, dat de kerk vlak aan de openbare weg zou liggen op de koop toe.

„Each inch gentleman"

Met behulp van zijn parochianen van Sabaneta kon Pastoor Hendriks een klein fonds vormen om de bouw van de toekomstige kerk te bekostigen. Hiervoor ondervond hij eveneens veel steun van de Lago, speciaal van de general manager of construction, Mr. D. J. Smith, een „each inch gentleman" zoals de bouw pastoor hem betitelde. Mr. Smith liet in de tekenkamer van de Company een uitgewerkt plan begroting van de nieuwe kerk maken, en wist te bewerken, dat de Lago een gift ad Fl. 12.500 schonk.

Nadat de Pastoor nog een som geld bij een aantal particulieren had opgenomen tegen 3%, kon op het feest van St. Dominicus, 4 Augustus 1929 met de bouw van de kerk een aanvang worden gemaakt. Enige maanden daarna wijdde Mgr. Vuylsteke het nieuwe Godshuis, dat de H. Theresita van het Kindje Jezus tot Patrones kreeg, in. De Bisschop werd hierbij geassisteerd door de Pastoors van Oranjestad, Noord en Santa Cruz, resp. de Z.E. Pastoors A. v.d. Veen Zeppenfeldt (de huidige Apost. Vicaris), S. Hagemans en L. Tolenaar.

Kroniek

Deze gebeurtenis werd door Pastoor Hendriks als volgt vastgelegd in de parochie kroniek: „Dien dag werden we teleurgesteld daar het 's morgens geweldig begon te regenen. Toen Mgr. om half negen de plechtige Hoogmis zou beginnen waren er geen tien mensen in de kerk van Sabaneta. Z.D.H. moest zich tevreden stellen met een gelezen H. Mis. Daar het na de H. Mis ook nog bleef gieten, meende Mgr. dat het voorzichtiger was de kerkwijding, die om vier uur zou plaats hebben, af te lassen. Maar de H. Teresita was hier niet van gediend. Tegen twaalf uur werd het pracht weder, zodat het volk, dat zich om twee uur reeds om de kerk van St. Teresita had vergaderd een deputatie naar Sabaneta zond om de Bisschop te vragen de plechtigheid te laten doorgaan. Mgr. gaf gaarne toe. Ofschoon de Salinia een modderpoel was (de nieuwe weg bestond toen nog niet) vertrok Mgr. goed drie uur met de Pastoors naar San Nicolas. Om vier uur begon de plechtigheid. In de stampvolle kerk zaten op de ere plaatsen de H. Ed. Gestrenge Heer Wagemakers, Gezaghebber van Aruba, en de Weled. Heer Weyerman, commandant der militaire macht alhier".

Pastoor bedient twee kerken

San Nicolas was nu een eigen kerk rijk. Maar het aantal paters, werkzaam op de Nederlandse Antillen, was niet groot genoeg om deze kerk nu ook een eigen Pastoor te geven. Voorlopig, d.w.z. tot het begin van 1931, zou de Pastoor van Sabaneta twee kerken moeten bedienen. En zo ging Pastoor Hendriks iedere Zondag, na te Sabaneta de H. Mis gelezen te hebben, naar San Nicolas om daar een gezongen H. Mis op te dragen en te preken, de ene Zondag in het papiaments, de andere Zondag in het engels. Bovendien bezocht hij zijn nieuwe parochiekerk eens per week om de gelovigen gelegenheid te geven te biechten. De Pastoor overnachtte dan in een kamertje boven de sacristie-een pastorie was nog niet aanwezig- en las de volgende morgen de H. Mis.

Pastorie en school

In Februari 1931 werd Pastoor Hendriks eervol ontheven van zijn ambt als Pastoor van Sabaneta en benoemd tot Pastoor te San Nicolas. In April van dat jaar kon hij de pastorie betrekken. Zijn pastoraat duurde tot medio 1933, toen hij werd opgevolgd door de Z.E. Pastoor Th. Exler, thans Pastoor te Rincon. Behalve kerk en pastorie bouwde Pastoor Hendriks te San Nicolas tevens de St. Theresia school, die geopend werd op 9 Januari 1934, en een woning voor de E.E. Zusters Dominicanessen.

Een kerkgebouw heeft slechts een betrekkelijke, tijdelijke waarde. De kerk van Pastoor Hendriks werd in 1935 afgebroken en het hout hiervan besteed voor de bouw van een katholiek Zeemanshuis. Deze Seamen's club deed dienst tot aan het begin van dit jaar, toen zij kennis maakte met de slopershamer.

Doch wat Pastoor Hendriks, de zwoeger voor de Heer, in zijn bescheiden houten heiligdom verricht heeft, zal voor velen van eeuwigheidswaarde blijven.

Het feit dat 25 jaar geleden de eerste katholieke kerk te San Nicolas ingezegend werd met enige luister herdacht. Pas op 9 Februari 1931 werd de kerk van San Nicolas tot „parochie"-kerk verheven, zodat in 1956 het 25-jarig bestaan van de „periode" gevierd wordt. Zondag 21 November zal de Z. E. Pater B. Standmeijer, Pastoor van de kerk te Sabaneta, de moederkerk van die van San Nicolas, onder alle H. H. Missen de parochianen van de Santa Teresita Kerk toespreken. 24 November wordt er een plechtige H. Mis van dankbaarheid opgedragen.

Moge Gods zegen blijven rusten op de uitermate gedifferentieerde en daardoor zo probleemrijke parochie te San Nicolas.

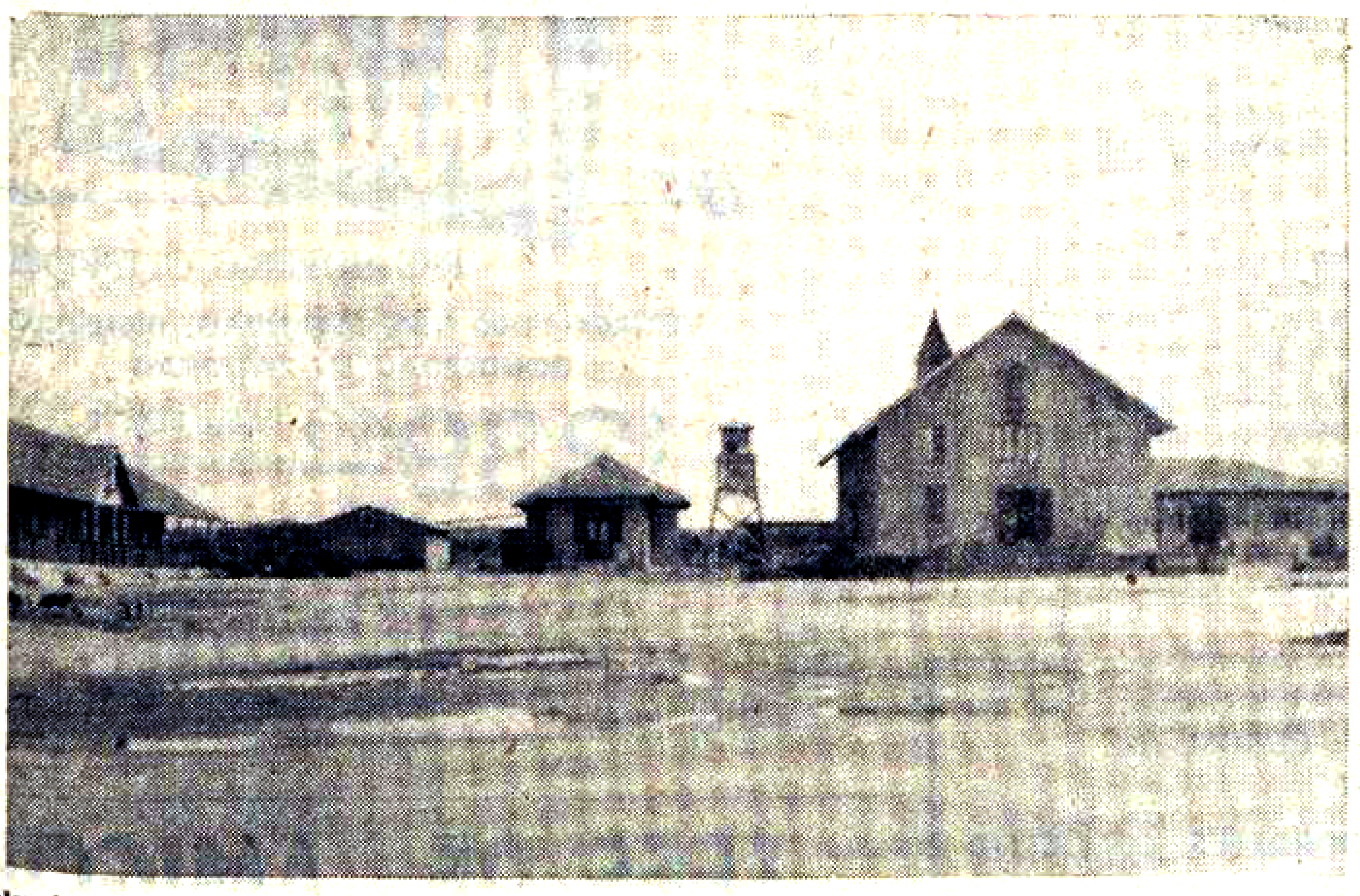

San Nicolas leverde in 1935 — dat is nog geen 20 jaar geleden — het volgende beeld op van het terrein waar nu de nieuwe kerk en de talloze scholen staan. Van links naar rechts: de eerste school, het motorhuisje, Zustershuis, water-reservoir, oude kerk en pastorie.